

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 2670/2020
09.09.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., коју заступа пуномоћник Снежана Машовић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., кога заступа пуномоћник Гордана Јанковић адвокат из ..., ради супружничког издржавања, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 569/2019 од 17.10.2019. године, у седници одржаној 09.09.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДЕЛИМИЧНО СЕ усваја ревизија туженог и **ПРЕИНАЧУЈЕ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж2 569/2019 од 17.10.2019. године, у делу става првог изреке, тако што се **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Смедереву П2 371/2017 од 31.08.2018. године, исправљена решењем истог суда од 23.04.2019. године, у одбијајућем делу тужбеног захтева за износ од 4.000,00 динара месечно и у том делу се жалба тужиле **ОДБИЈА** као неоснована.

У преосталом делу ревизија туженог се **ОДБИЈА**, као неоснована.

Образложење

Пресудом Основног суда у Смедереву П2 371/2017 од 31.08.2018. године, која је исправљена решењем истог суда П2 371/2017 од 23.04.2019. године, ставом првим изреке делимично је усвојен тужбени захтев и разведен брак парничних странака закључен 13.06.1980. године у ..., уписан у матичну књигу венчаних за матично подручје ... под текућим бројем ... за 1980. годину. Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев у делу којим је тужилца тражила да суд обавезе туженог да на име доприноса за њено издржавање плаћа износ од 16.000,00 динара месечно почев од 18.05.2017. године као дана подношења тужбе па док за то постоје законски услови, тако што ће доспеле а неисплаћене износе исплатити одједном, а будући износи ће му се одбијати од пензије коју остварује преко Фонда ПИО филијала у ... и то по 8.000,00 динара од сваког дела пензије који ће се уплаћивати на текући рачун тужилце код банке, као неоснован. Трећим ставом изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 569/2019 од 17.10.2019. године, ставом првим изреке преиначена је првостепена пресуда исправљена решењем од 23.04.2019. године у ставу другом изреке, тако што је тужени обавезан да на име доприноса за издржавање тужиле плаћа износ од 14.000,00 динара месечно почев од 18.05.2017. године, као дана подношења тужбе па до 18.05.2022. године, с тим што ће доспеле а неисплаћене износе платити одједном, а будуће износе одбијањем од пензије коју тужени остварује преко Фонда ПИО Филијала у ... и то у износу од по 7.000,00 динара од сваког дела пензије које ће износе уплаћивати код банке на текући рачун тужиле ближе означено у изреци, док је захтев тужиле за износ од још 2.000,00 динара одбијен као неоснован. Ставом другим изреке преиначено је решење о трошковима поступка из става трећег изреке првостепене пресуде, тако што је тужени обавезан да тужили накнади трошкове првостепеног поступка у износу од 97.500,00 динара. Ставом трећим изреке тужени је обавезан да тужили накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 12.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену у обавезујућем делу, тужени је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, са позивом на одредбу члана 404. ЗПП.

Тужилца је поднела одговор на ревизију туженог.

Врховни касациони суд је оценио да је ревизија туженог дозвољена по члану 403. став 2. тачка 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11... 87/18) у вези са чланом 208. Породичног закона, испитао је побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија туженог делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању парничне странке су закључиле брак 13.06.1980. године у ..., у коме је рођено троје сада пунолетне деце, који су засновали своје породице и не живе са родитељима. Заједница живота парничних странака је трајала до 2015. године, када се тужилца иселила из стана у коме су заједно живели због омаловажавања и малтретирања од стране туженог и сада живи у стану своје сестре. Тужилца је рођена ... године, никада није била у радном односу, иако је завршила средњу економску школу, јер је тужени сматрао да не треба да ради већ да се стара о деци и домаћинству, а сада иако већ две године тражи посао не може да се запосли због година живота и недостатка искуства, тако да се издржава од повремених послова које обавља викендом (чисти, пегла или чува децу) и од финансијске помоћи брата и сестре. Од повремених послова заради месечно од 13.000,00 до 15.000,00 динара, плаћа трошкове комуналија у стану сестре у коме станује у износу од 12.000,00 динара месечно, док за лекове издваја износ од 1.500,00 динара. Тужени је пензионер и остварује месечну пензију у износу од око 45.000,00 динара, сувласник је на стану у коме живи са 1/2 идеалног дела, док је пресудом на основу признања утврђено право својине тужиле на другој половини стана по основу стицања у браку са туженим. Тужени поседује и 3 ара земљишта на ..., а отплаћује два кредита узета за потребе брачне заједнице, с тим што ће један отплаћивати још годину дана, а други још две и по године. Тужени болује од дијабетеса, а тужилца се лечи од дијабетеса и артритиса.

Имајући у виду утврђене животне прилике парничних странака, њихову животну доб, дужину трајања брачне заједнице, чињеницу да је тужила била економски упућена на туженог, јер никада није била у радном односу, већ се старала о домаћинству и деци, као и да финансијска средства која остварује од повремениог рада нису довољна за њену егзистенцију другостепени суд је, супротно заузетом становишту првостепеног суда да би усвајање захтева за супружничко издржавање представљало очигледну неправду за туженог због чега је одбио овај тужилин захтев у целини; закључио да су испуњени услови из одредбе члана 151. став 1. Породичног закона и обавезао туженог да тужили на име доприноса за супружничко издржавање плаћа месечно износ од 14.000,00 динара.

Одредбом члана 151. став 1. Породичног закона прописано је да супружник који нема довољно средстава за издржавање, а неспособан је за рад или незапослен, има право на издржавање од другог супружника сразмерно његовим могућностима. По ставу 3. истог члана, нема право на издржавање супружник ако би прихватање његовог захтева за издржавање престављало очигледну неправду за другог супружника. Критеријуми за одређивање издржавања прописани су у члану 160. ПЗ, тако да се издржавање одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна о минималној суми издржавања. Потребе повериоца издржавања зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода те других околности од значаја за одређивање издржавања. Могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавезе да издржава друга лица те других околности од значаја за одређивање издржавања.

Сагласно наведеном, правилно је становиште другостепеног суда да тужила има право на супружничко издржавање, те да прихватање њеног захтева за издржавање по престанку дугогодишње брачне заједнице са туженим, не представља очигледну неправду за туженог. Тужила никада није била у радном односу због става туженог да не треба да ради већ да се брине о деци и домаћинству, па тужила у овом животном добу (рођена ... године) као лице без сталних прихода нема довољно средстава за издржавање, јер повременим радом (помоћ у кући и чување деце) може да оствари од 13.000,00 до 15.000,00 месечно, што није довољно за њено издржавање. Помоћ од рођака коју је добијала у протеклом периоду не може се сматрати сталним извором прихода, јер је одредбом члана 166. став 1. ПЗ прописано да супружник остварује право на издржавање првенствено од другог супружника.

Тужила је у овој бракоразводној парници истакла и захтев за издржавање и утврђено је да су испуњени сви материјалноправни услови за издржавање супружника прописани у члану 151. став 1. ПЗ, па су без утицаја ревизијски наводи да је заједница живота фактички прекинута 2015. године. Супротно наводима ревизије, чињеница да тужила није неспособна за рад, не искључује право на супружничко издржавање, али утиче на висину обавезе туженог. Због тога су основани наводи ревизије да је побијана пресуда донета погрешном применом материјалног права у погледу висине обавезе туженог коју је другостепени суд одмерио на износ од 14.000,00 динара.

С обзиром на утврђене материјалне прилике, личне потребе и чињеницу да нема обавезу издржавања према другим лицима, тужени по становишту овог суда може да доприноси издржавању тужиле са 10.000,00 динара месечно, чиме неће бити угрожена

његова егзистенција, а са друге стране тужили се обезбеђује да уз приход који остварује, њена егзистенција не буде угрожена.

Претежни део навода туженог у ревизији односи се посредно или непосредно на чињенично стање које по његовом мишљењу није правилно или потпуно утврђено у спроведеном поступку. Ови наводи ревизије не могу бити дозвољен ревизијски разлог у смислу члана 407. става 2. ЗПП, ни са изузетком да се у смислу члана 403. став 2. овог закона ради о ревизији изјављеној у породичном спору за издржавање. Чињенични наводи туженог не доводе у сумњу правилност примењеног материјалног права садржаног у одредбама Породичног закона, које је другостепени суд правилно применио, налазећи да прихватање тужилиног захтева за супружничко издржавање не представља очигледну неправду за туженог.

Правилно је одлучено и о трошковима поступка применом члана 207. Породичног закона у вези члана 165. став 2. ЗПП.

На основу изложеног одлучено је као у изреци на основу члана 414. став 1. и члана 416. став 1. ЗПП.

Приликом израде другостепене пресуде дошло је до погрешног означавања презимена парничних странака, тако што је уместо правилно ..., означено погрешно Како је у питању очигледна погрешка у писању пресуде, другостепени суд ће пре достављања предмета првостепеном суду извршити исправљање посебним решењем на основу члана 362. ЗПП, а странкама ће се доставити оверени препис решења.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић